

**Motion: Rätt till behandling för människor
som drabbats av traumatiska händelser**

10

Regionstyrelsens skrivelse till Regionfullmäktige

Yttrande från Hälso- och sjukvårdsutskottet Värnamo 2014-12-03

Protokollsutdrag från Hälso- och sjukvårdsutskottet Värnamo 2014-12-03

Motion från Mikael Ekvall, Per-Olof Bladh och Inga Jonasson, Vänsterpartiet,

Protokollsutdrag från regionstyrelsens sammanträde 2015-01-20, läggs separat

Regionfullmäktige

Motion: Rätt till behandling för människor som drabbats av traumatiska händelser

I en motion till fullmäktige föreslår Mikael Ekvall, Per-Olof Bladh och Inga Jonasson, Vänsterpartiet, fullmäktige besluta

att någon form av specialistteam/enhet avseende PTSD/kris- och traumabehandling inrättas snarast i Landstinget i Jönköpings län.

Hälso- och sjukvårdsutskottet Värnamo har avgett yttrande.

Regionstyrelsen behandlade ärendet 2015-01-20.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att motionen är besvarad.

REGIONSTYRELSEN

Håkan Jansson
Regionsstyrelsens ordförande

Agneta Jansmyr
Regiondirektör

Landstingsfullmäktige

Motion: Rätt till behandling för människor som drabbats av traumatiska händelser

I en till landstingsfullmäktige inlämnad motion föreslår Mikael Ekvall, Per-Olof Bladh och Inga Jonasson, Vänsterpartiet, landstingsfullmäktige besluta

Att någon form av specialistteam/enhet avseende PTSD/kris- och traumabehandling inrättas snarast i Landstinget i Jönköpings län.

Utskottets beredning

Motionen har för yttrande lämnats till Hälso- och sjukvårdsutskottet Värnamo som framför följande.

Under utskottets beredning av motionen har information inhämtats från verksamhetschefen vid psykiatriska kliniken i Värnamo och den Medicinska programgruppen (MPG) Psykiatri, samt vårdcentralen i Gislaved.

Posttraumatiskt stressyndrom förkortas PTSD (posttraumatic stress disorder). Personer som varit med om en svår händelse som inneburit livsfara eller en allvarlig integritetskränkning kan drabbas. Till exempel kan det handla om rån, misshandel, sexuella övergrepp, olyckor, naturkatastrofer, tortyr, krigshändelser, svåra upplevelser under intensivvård eller en svår förlossning.

Vid PTSD återupplever personen den traumatiska händelsen, blandat med känslor av skräck eller vrede. Återupplevelsen kan utlösas av yttre sinnesintryck eller händelser som påminner om traumat. Även barn och unga kan drabbas av posttraumatiskt stressyndrom.

De vanligaste symtomen vid PTSD utöver återupplevelse är:

- Isolering, personen isolerar sig genom att undvika allt som påminner om traumat.
- Överdriven vaksamhet, som kan leda till irritation, vredesutbrott, koncentrationssvårigheter m.m.
- Minnesförlust, oftast begränsad till tiden precis före, under eller efter traumat.
- Olika smärtsymtom.

Besvären vid PTSD kommer vanligtvis inom några veckor efter den traumatiska händelsen. Men ibland tar det längre tid, upp till månader eller år.

Det sociala nätverket spelar en stor roll för möjligheterna att bearbeta sina upplevelser. De flesta som har varit med om ett trauma utvecklar inte posttraumatiskt stressyndrom och många blir bättre även utan behandling, symtomen går över av sig själv.

I vissa fall kan PTSD kräva en långsiktig behandling, då patienten behöver hjälp från sjukvården. Då erbjuds psykologisk behandling, ibland i kombination med läkemedel.

Den psykoterapeutiska behandlingen, som ges under en längre sammanhängande period, består av att under kontrollerade former återskapa traumatiska minnen och situationer som påminner om traumat.

De behandlingsmetoder som används är KBT (kognitiv beteendeterapi) och EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing). I EMDR återskapas de traumatiska minnena samtidigt som man använder en speciell teknik med ögonrörelser. Läkemedel mot depression, så kallade SSRI (selektiva serotoninåterupptagshämmare), kan också ha god effekt för patienten. Behandlingsmetoderna finns att få på länets tre psykiatriska kliniker.

Då patienter med utvecklad PTSD oftast har svårt för att resa är det viktigt att kunna ge behandlingen så lokalt som möjligt, i den ordinarie verksamheten. Att få samma vårdgivare är också angeläget, eftersom det kan ta tid för patienter i den här patientgruppen att bygga upp ett förtroende och våga känna tillit för hälso- och sjukvården.

Klinikerna har därför medvetet satsat på att öka medarbetarnas kompetens, vilket innebär att det under året kommer att utbildas ytterligare 30 medarbetare i EMDR. Detta gör att tillgängligheten till behandling för den här patientgruppen kommer att öka väsentligt.

Fortlöpande konsultstöd och handledning planeras också, för att ge medarbetarna kompetensutveckling och stöd i det krävande arbetet.

I de fall där det finns behov av specialistinsatser, finns möjligheten att remittera patienten till specialkliniker, som till exempel Flyktingmedicinskt centrum i Östergötland, Flyktingpsykiatri i Växjö.

De medicinska programgrupperna primärvård och psykiatri har utarbetat och fastställt Huvud- och Vårdriktlinjer för samverkan mellan psykiatri och primärvård för vuxna, Landstinget i Jönköpings län. I dessa tydliggörs deras respektive ansvar för olika patientgrupper.

Det innebär att primärvårdens psykosociala team bland annat också behandlar personer med lättare PTSD.

Utskottets behandling av ärendet framgår av bifogat protokollsutdrag.

Förslag till beslut

Med hänvisning till vad som ovan redovisats föreslår utskottet landstingsfullmäktige besluta

att motionen är besvarad.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSUTSKOTTET VÄRNAMO

Britt Johansson
Ordförande

Lena Lindgren
Utskottssekreterare

Hälso- och sjukvårdsutskottet Värnamo

§§ 82-90

Tid: 2014-12-03, kl 10:00-12:00

Plats: Sjukvårdsledningens konferensrum, Värnamo sjukhus

§ 85

Dnr: *Motion: Rätt behandling för människor som drabbats av traumatiska händelser*

LJ

2014/ I en till landstingsfullmäktige inlämnad motion föreslår

601 Mikael Ekvall, Per-Olof Bladh och Inga Jonasson, Västerpartiets landstingsgrupp landstingsfullmäktige besluta

Att någon form av specialistteam/enhet avseende PTSD/kris- och traumabehandling inrättas snarast i Landstinget i Jönköpings län.

Motionen anmäldes för planeringsgruppen 2014-04-29. Sekreteraren fick då i uppdrag att ta fram motion, Dnr: LK08-0257 ”Jönköpings län behöver ett traumacentrum för att hjälpa vålds- och krisdrabbade!” som Hälsa- och sjukvårdsutskottet Jönköping behandlade, samt deras yttrande.

Efter en kort diskussion enades ledamöterna om att motionen ska skickas till medicinsk programgrupp (MPG) psykiatri och psykiatriska kliniken i Värnamo för att få deras synpunkter på motionen, samt svar på hur man arbetar idag.

Svar från psykiatriska kliniken i Värnamo och MPG psykiatri bifogades kallelsen till planeringsgruppens sammanträde 2014-08-18. Dessa bifogades också kallelsen till utskottssammanträdet 2014-08-26.

Efter en diskussion kom utskottet överens om att en representant för MPG psykiatri skulle bjudas in till ett utskottssammanträde för information och dialog.

Verksamhetschefen för psykiatriska kliniken i Värnamo medverkade vid utskottets sammanträde 2014-10-14. Efter informationen fördes en diskussion där ledamöterna enades om att ge sekreteraren i uppdrag att skriva ett förslag till yttrande. Förslaget skulle utgå från MPG psykiatri svar och den information som lämnats vid sammanträdet.

Ett förslag till yttrande bifogades kallelsen till planeringsgruppens sammanträde 2014-11-11.

Hälso- och sjukvårdsutskottet Värnamo

§§ 82-90

Tid: 2014-12-03, kl 10:00-12:00

Efter ett tillägg skulle förslaget bifogas kallelsen till dagens sammanträde.

Beslut

Utskottet godkänner förslaget till yttrande.
En kort diskussion förs därefter.

Per-Olof Bladh yrkar bifall till motionen.
Bengt Petersson, Marianne Andersson, Bo Kärreskog med flera yrkar att motionen ska vara besvarad.

Ordföranden ställer proposition på ovanstående yrkanden och finner att utskottet bifaller Bengt Peterssons, Marianne Anderssons, Bo Kärreskogs med fleras yrkande att motionen ska vara besvarad.

Vid protokollet

Lena Lindgren

Justeras

Britt Johansson

Marianne Andersson

Rätt utdraget,
Intygar

Lena Lindgren

Vänsterpartiet

Landstingsgruppen
Jönköpings län

 Landstinget
i Jönköpings län

2014-04-22

Dnr ...LJ 2014/601.....

MOTION

2014 03 10

Till Landstingsfullmäktige i Jönköpings län

Rätt till behandling för människor som drabbats av traumatiska händelser.

Att människor som drabbats av svåra traumatiska händelser kan vara i behov av kvalificerad behandling är väl känt och klagt. Numera vet vi alla att traumatiska händelser kan sätta djupa spår och även ge upphov till det som kallas PTSD – Post Traumatiskt Stressyndrom. PTSD uppstår efter att en människa utsatt för en händelse som inneburit livsfara eller som inneburit en allvarlig kränkning av integriteten. Det kan handla om olika former av våld och/eller sexuella övergrepp, upplevelser från krig och förföljelse eller svåra olyckor. Det finns naturligtvis olika typer av psykiska följder efter den här typen av upplevelser och alla drabbas inte av utvecklad PTSD som innebär ett svårt och funktionshinder tillstånd. Men den här motionen tar fasta på personer som lider av eller har risk för att utveckla PTSD och det faktum att adekvat behandling saknas i länet. Det är ett mycket allvarligt tillstånd som djupt påverkar familjen, anhöriga och andra närstående. De flesta landsting/regioner har någon form av specialistteam för att ge patienter med PTSD rätt behandling. Den möjligheten måste även finnas i Landstinget i Jönköpings län, det är mycket viktigt för denna patientgrupp att slippa långa resor för att få tillgång till behandling. Samtidigt krävs en specialistkompetens för att ge vård på rätt nivå till patienter med en svår posttraumatisk problematik. Landstinget i Jönköpings län tar under våren fram en länsgemensam handlingsplan avseende Landstingets ansvar när det gäller våld i nära relationer. Även i det sammanhanget är en specialistnivå för PTSD behandling en viktig del i Landstingets ansvar för dem som levt i en våldsam och destruktiv relation under många år och drabbats av svåra psykiska skador. Ett specialistteam kan även stödja och ge kunskap till andra delar av vården som exempelvis primärvårdens psyko-sociala team.

Med anledning av ovanstående föreslås Landstingsfullmäktige besluta

Att någon form av specialistteam/enhet avseende PTSD/kris- och traumabehandling inrättas snarast i Landstinget i Jönköpings län.

Mikael Ekvall

Mikael Ekvall

Per-Olof Bladh

Per-Olof Bladh

Inga Jonasson

Inga Jonasson, gruppleadare

Vänsterpartiets Landstingsgrupp